

ПОСТАНОВЛЕНИЕ МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

9 июня 2021 г. № 126

**Об утверждении учебных программ
факультативных занятий**

На основании части первой пункта 12 статьи 167 Кодекса Республики Беларусь об образовании Министерство образования Республики Беларусь ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Утвердить:

1.1. учебную программу факультативного занятия «Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны)» для IX (XI) класса учреждений образования, реализующих образовательные программы общего среднего образования с русским языком обучения и воспитания (прилагается);

1.2. вучэбную праграму факультатыўных заняткаў «Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны)» для IX (XI) класа ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай мовай навучання і выхавання (дадаецца).

2. Из постановления Министерства образования Республики Беларусь от 30 июня 2020 г. № 173 «Аб зацвярджэнні вучэбных праграм факультатыўных заняткаў» подпункт 1.2 пункта 1 исключить.

3. Настоящее постановление вступает в силу после его официального опубликования.

Министр

И.В.Карпенко

УТВЕРЖДЕНО

Постановление
Министерства образования
Республики Беларусь
09.06.2021 № 126

Учебная программа факультативного занятия «Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны)» для IX (XI) класса учреждений образования, реализующих образовательные программы общего среднего образования с русским языком обучения и воспитания

**ГЛАВА 1
ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ**

1. Настоящая учебная программа факультативного занятия «Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны)» (далее – учебная программа) предназначена для IX (XI) класса учреждений образования, реализующих образовательные программы общего среднего образования с русским языком обучения и воспитания.

2. Настоящая учебная программа рассчитана на 35 часов (1 час в неделю).

3. Цель – воспитание патриотических и гражданских чувств, ответственности за будущее Родины и мирового сообщества, национального достоинства.

4. Задачи:

воспитывать чувство ответственности за будущее Родины и мирового сообщества, содействовать консолидации белорусского общества;

расширить, углубить и систематизировать знания учащихся о главных событиях Второй мировой и Великой Отечественной войн, их воздействии на жизнедеятельность народов Союза Советских Социалистических Республик (далее – СССР) в тылу и на оккупированной территории;

раскрыть взаимовлияние и воздействие событий на фронтах Великой Отечественной и Второй мировой войн на судьбы народов Европы, СССР, трагедию и выпавшие на долю белорусского народа испытания;

содействовать развитию исторического мышления и интеллектуальных способностей учащихся, формированию историко-познавательной, ценностно-мировоззренческой, социально-коммуникативной, информационной компетентности.

5. Рекомендуемые формы и методы обучения и воспитания: особое внимание необходимо уделить изучению документальных материалов (официальных документов, статистических данных, воспоминаний современников – свидетелей военных событий, картографических материалов), часть из которых будет представлена в учебнике. Это позволит учащимся получить более четкое представление о сложных событиях войны, понять их неоднозначность, сформировать личную точку зрения на их содержательный и сущностный смысл, дать им обоснованную оценку.

Содержание настоящей учебной программы позволяет привлекать к работе краеведческий материал, проводить ученические исследования и осуществлять поисковую деятельность. Часть факультативных занятий можно использовать для организации экскурсий в местные музеи, проведения встреч с ветеранами и участниками Великой Отечественной войны, посещения мест боев и мемориальных комплексов.

6. Учащиеся, освоившие содержание настоящей учебной программы, должны:

6.1. научиться:

локализовать основные события Второй мировой и Великой Отечественной войн во времени и пространстве;

характеризовать геополитическое положение стран, с опорой на историческую карту;

характеризовать и оценивать деятельность известных политических и государственных деятелей;

выражать личную точку зрения при обсуждении исторических проблем и аргументированно ее защищать;

использовать методы учебного исторического исследования (формулировать проблемы, осуществлять сбор, систематизацию и обобщение фактологического материала, осуществлять презентацию результатов личного исследования);

6.2. уметь:

определять причинно-следственные связи между историческими фактами (событиями, явлениями, процессами);

систематизировать, классифицировать и обобщать исторические факты и делать на этой основе аргументированные выводы;

конкретизировать выводы, исторические понятия с помощью фактологического материала;

объяснять разные точки зрения на одни и те же исторические факты.

ГЛАВА 2 СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО МАТЕРИАЛА

Введение (1 час)

Цели и задачи факультативного занятия. Войны, их характер и цели. Справедливые, захватнические, освободительные, гражданские, локальные, мировые. Вторая мировая война, Великая Отечественная война, их цели и характер. XXI век: проблема войны и мира.

Международное сообщество накануне и в начале Второй мировой войны (6 часов)

Международная обстановка накануне Второй мировой войны. Обострение международных отношений в 30-х годах XX века. Антикоминтерновский пакт. Очаги

военной напряженности в Европе, Африке и на Дальнем Востоке. Мюнхенское соглашение. Политика умиротворения и попытки создания системы коллективной безопасности. Советско-французско-английские переговоры. Договор о ненападении между Германией и Советским Союзом. Секретный дополнительный протокол к Договору о ненападении между Германией и СССР.

Начало Второй мировой войны. Причины и характер Второй мировой войны. Нападение Германии на Польшу. Вступление советских войск в Западную Беларусь и Западную Украину. Воссоединение Беларуси. Социально-экономические и политические преобразования в западных областях Белорусской Советской Социалистической Республики (далее – БССР). Советско-финляндская война. «Странная война». Германская оккупация стран Европы. Присоединение прибалтийских республик к СССР. Подготовка Германии к войне с СССР.

СССР и БССР накануне Великой Отечественной войны: экономика, сельское хозяйство, наука, культура, образование, жизненный уровень людей. Мероприятия партийных советских и хозяйственных органов по укреплению обороноспособности страны. Военно-патриотическая и оборонительно-массовая работа. Вооруженные силы СССР. Западный Особый военный округ.

Борьба против фашистской агрессии (1941–1944 годы) (20 часов)

Начало Великой Отечественной войны. Цели нацистской Германии в войне против Советского Союза. План «Барбаросса». Соотношение вооруженных сил Германии и СССР. Нападение Германии на СССР. Приграничные бои. Деятельность советского руководства по организации обороны страны: мобилизация, народное ополчение, эвакуация.

Крах «молниеносной войны». Оборонительные бои в Беларуси. Захват Беларуси германским вермахтом. Героизм, мужество и трагедия защитников. Смоленская битва. Бои на Ленинградском направлении и на Украине. Московская битва: оборона Москвы, контрнаступление советских войск под Москвой. Вступление в войну Соединенных Штатов Америки и Японии. Образование антигитлеровской коалиции. Причины неудач войск Красной Армии летом 1941 года.

Оккупационный режим. Насаждение «нового порядка». Административно-территориальное деление оккупированной территории СССР. Генеральный округ Беларусь. Оккупационный аппарат управления (состав и структура): комиссариаты, управления, вспомогательный аппарат управления, полицейские формирования. Коллаборационизм: Белорусская народная самопомощь (БНС), Белорусская самооборона (БСО), Союз белорусской молодежи (СБМ), Белорусская рада доверия (БРД), Белорусская Центральная Рада (БЦР), Белорусская краевая оборона (БКО).

Политика геноцида, грабежа и насилия. Политика геноцида: концентрационные лагеря, гетто, тюрьмы. Карательные операции. Депортация населения на принудительные работы в Германию. «Остербайтеры». Экономическая политика германских оккупационных властей. Пропагандистская, культурно-просветительская, национальная и религиозная политика оккупантов.

Антифашистское сопротивление на оккупированных территориях. Движение Сопротивления в странах Европы. Партизанское движение. Партизанские отряды, бригады и соединения. Создание Центрального штаба партизанского движения (ЦШПД) и Белорусского штаба партизанского движения (БШПД). Количественный состав партизан.

Подпольная борьба. Партийное, комсомольское подполье, антифашистские группы и организации в условиях оккупации, их структура. Количественный состав подпольщиков Беларуси. Агитационно-пропагандистская деятельность партизан и подпольщиков. Саботаж населением экономической политики захватчиков.

Боевая, диверсионная и агитационно-пропагандистская деятельность партизан и подпольщиков. Диверсии на железной дороге и шоссейных дорогах. «Рельсовая война».

Разгром вражеских гарнизонов. Партизанские рейды. Партизанская разведка. Борьба против карательных операций. Партизанские зоны. Пропаганда и агитация среди партизан и населения. Взаимодействие и взаимоотношения партизан, подпольщиков и населения. Помощь советского тыла партизанам и подпольщикам.

Деятельность Армии Крайовой (АК), Организации украинских националистов (ОУН) и Украинской повстанческой армии (УПА). Взаимоотношения и формы борьбы.

Формы и методы борьбы подпольщиков. Деятельность подпольщиков Минска, Могилева, Гомеля, Витебска, Бреста, Гродно и других городов Беларуси. Диверсионная работа на железнодорожных узлах Орши, Осипович, Калинкович, Полоцка и других железнодорожных узлах. Сопrotивление в концентрационных лагерях и гетто. Сложности и трудности подпольной и диверсионной борьбы. Героизм и мужество партизан и подпольщиков.

Коренной перелом в Великой Отечественной войне. От Москвы до Сталинграда. Сталинградская и Курская битвы. Военные действия Красной Армии по освобождению западных регионов СССР. Начало освобождения Беларуси. Первый освобожденный районный центр – Комарин. Освобождение Гомеля, Речицы и других городов. Первые восстановительные мероприятия. Проблема открытия Второго фронта. Тегеранская конференция.

Освобождение Беларуси от германских захватчиков. Белорусская наступательная операция «Багратион». Боевая деятельность партизан и подпольщиков. «Рельсовая война». Действия фронтов. Окружение и разгром германских группировок под Витебском, Бобруйском, Минском и другими городами. Взаимодействие партизан, подпольщиков и населения с войсками Красной Армии. Освобождение Минска. Партизанский парад. Изгнание германских захватчиков с территории Беларуси. Значение разгрома германских войск в Беларуси. Завершение освобождения территории СССР.

Советский тыл в годы войны. Перевод экономики на военные рельсы развития. Деятельность Государственного Комитета Оборона. Восточные районы СССР – основная военно-промышленная база. Трудовой подвиг советского народа. Деятельность белорусских учреждений и организаций в тылу (Академия наук БССР, высшие учебные заведения, детские дома и другие). «Все для фронта! Все для победы!». Уроженцы Беларуси – герои тыла. Политическая агитация и пропаганда. Культурная и духовная жизнь советского народа.

Окончание Великой Отечественной и Второй мировой войн. Победа!

(6 часов)

Разгром нацистской Германии и милитаристской Японии. Освободительный поход в Европу. Открытие Второго фронта. Берлинская операция. Встреча союзников на Эльбе. Капитуляция Германии. Крымская и Потсдамская конференции. Нюрнбергский процесс. Участие воинов-белорусов на фронтах Великой Отечественной войны. Белорусы в составе армий антигитлеровской коалиции и европейского движения Сопrotивления. Разгром Квантунской армии. Бомбардировка Хиросимы и Нагасаки. Капитуляция Японии. Окончание Второй мировой войны. Международное значение Победы над германским агрессором и его союзниками.

Итоги и уроки войны. Основные факторы Победы СССР и его союзников. Вклад советских полководцев в разгром агрессоров (Г.К. Жуков, А.М. Василевский, И.В. Сталин, К.К. Рокоссовский, Р.Я. Малиновский и другие). Итоги и масштабы войны. Изменения на геополитической карте мира. Образование Организации Объединенных Наций (далее – ООН). Беларусь – одна из стран-основательниц ООН. Вклад советского и белорусского народа в разгром нацистской Германии. Людские и материальные потери советского народа. Судебные дела над военными преступниками. Жертвы Беларуси.

Память о войне. Увековечение памяти погибших в Беларуси. Мемориальные комплексы: «Брестская крепость-герой», «Хатынь», «Тростенец», «Озаричи», «Курган Славы» и другие. Белорусский государственный музей Великой Отечественной войны,

краеведческие музеи. Историко-документальная хроника «Память». Уроженцы Беларуси – Герои Советского Союза и полные кавалеры ордена Славы.

Обобщение изученного (1 час)

Резерв учебного времени (1 час)

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова
Мiнiстэртства адукацыi
Рэспублiкi Беларусь
09.06.2021 № 126

Вучэбная праграма факультатыўных заняткаў «Вялiкая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны)» для IX (XI) класа ўстаноў адукацыi, якiя рэалiзуюць адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыi з беларускай мовай навучання i выхавання

**ГЛАВА 1
АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ**

1. Дадзеная вучэбная праграма факультатыўных заняткаў «Вялiкая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны)» (далей – вучэбная праграма) прызначана для IX (XI) класа ўстаноў адукацыi, якiя рэалiзуюць адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыi з беларускай мовай навучання i выхавання.

2. Дадзеная вучэбная праграма разлiчана на 35 гадзiн (1 гадзiна ў тыдзень).

3. Мэта – выхаванне патрыятычных i грамадзянскiх пачуццэў, адказнасцi за будучыню Радзiмы i сусветнага супольнiцтва, нацыянальнай годнасцi.

4. Задачы:

выхоўваць пачуццэ адказнасцi за будучыню Радзiмы i сусветнага супольнiцтва, садзейнiчаць кансалiдацыi беларускага грамадства;

пашырыць, паглыбiць i сiстэматызаваць веды вучняў аб галоўных падзеях Другой сусветнай i Вялiкай Айчынай войнаў, iх уздзеяннi на жыццядзейнасць народаў Саюза Савецкiх Сацыялiстычных Рэспублiк (далей – СССР) у тыле i на акупiраванай тэрыторыi;

раскрыць узаемаўплыў i ўздзеянне падзей на франтах Вялiкай Айчынай i Другой сусветнай войнаў на лёс народаў Еўропы, СССР, трагедыю i выпрабаваннi, якiя выпалi на долю беларускага народа;

садзейнiчаць развiццю гiстарычнага мыслення i iнтэлектуальных здольнасцей вучняў, фармiраванню гiсторыка-пазнавальнай, каштоўнасна-светапогляднай, сацыяльна-камунiкатыўнай, iнфармацыйнай кампетэнтнасцi.

5. Рэкамендуемыя формы i метады навучання: асаблiвую ўвагу неабходна надаць вывучэнню дакументальных матэрыялаў (афiцыйных дакументаў, статыстычных дадзеных, успамiнаў сучаснiкаў – сведкаў ваенных падзей, картаграфiчных матэрыялаў), частка з якiх будзе прадстаўлена ў падручнiку. Гэта дазволiць вучням атрымаць больш дакладнае ўяўленне аб складаных падзеях вайны, зразумець iх неадназначнасць, сфармiраваць асабiсты пункт гледжання на iх змястоўны i сутнасны сэнс, даць iм абгрунтаваную ацэнку.

Змест дадзенай вучэбнай праграмы дазваляе прыцягваць да работы крaязнаўчы матэрыял, праводзiць вучнёўскiя даследваннi i ажыццяўляць пошукавую дзейнасць. Частку факультатыўных заняткаў можна выкарыстоўваць для арганiзацыi экскурсiй у мясцовыя музеi, правядзення сустрэч з ветэранамi i ўдзельнiкамi Вялiкай Айчынай вайны, наведвання месцаў баёў i мемарыяльных комплексаў.

6. Вучнi, якiя засвоiлi змест дадзенай вучэбнай праграмы, павiнны:

6.1. навучыцца:

лакалізаваць асноўныя падзеi Другой сусветнай i Вялiкай Айчынай войнаў у часе i прасторы;

характарызаваць геапалітычнае становішча краін з апорай на гістарычную карту; характарызаваць і ацэньваць дзейнасць вядомых палітычных і дзяржаўных дзеячаў; выказаць асабісты пункт гледжання пры абмеркаванні гістарычных праблем і аргументавана яго абараняць;

выкарыстоўваць метады вучэбнага гістарычнага даследавання (фармуляваць праблемы, ажыццяўляць збор, сістэматызацыю і абагульненне факталагічнага матэрыялу, ажыццяўляць прэзентацыю вынікаў асабістага даследавання);

6.2. умець:

вызначаць прычынна-следчыя сувязі паміж гістарычнымі фактамі (падзеямі, з'явамі, працэсамі);

сістэматызаваць, класіфікаваць і абагульняць гістарычныя факты і рабіць на гэтай аснове аргументаваныя высновы;

канкрэтызаваць вывады, гістарычныя паняцці з дапамогай факталагічнага матэрыялу;

тлумачыць розныя пункты гледжання на адны і тыя ж гістарычныя факты.

ГЛАВА 2 ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Уводзіны (1 гадзіна)

Мэты і задачы факультатыўных заняткаў. Войны, іх характар і мэты. Справядлівыя, захопніцкія, вызваленчыя, грамадзянскія, лакальныя, сусветныя. Другая сусветная вайна, Вялікая Айчынная вайна, іх мэты і характар. XXI стагоддзе: праблема вайны і міру.

Міжнароднае супольніцтва напярэдадні і ў пачатку другой сусветнай вайны (6 гадзін)

Міжнароднае становішча напярэдадні Другой сусветнай вайны. Абвастрэнне міжнародных адносін у 30-х гадах XX стагоддзя. Антыкамінтэрнаўскі пакт. Ачагі ваеннай напружанасці ў Еўропе, Афрыцы і на Далёкім Усходзе. Мюнхенскае пагадненне. Палітыка ўміратварэння і спробы стварэння сістэмы калектыўнай бяспекі. Савецка-французска-англійскія перамовы. Дагавор аб ненападзенні паміж Германіяй і Савецкім Саюзам. Сакрэтны дадатковы пратакол да Дагавору аб ненападзенні паміж Германіяй і СССР.

Пачатак Другой сусветнай вайны. Прычыны і характар Другой сусветнай вайны. Напаўненне Германіі на Польшчу. Уступленне савецкіх войск у Заходнюю Беларусь і Заходнюю Украіну. Уз'яднанне Беларусі. Сацыяльна-эканамічныя і палітычныя пераўтварэнні ў заходніх абласцях Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі (далей – БССР). Савецка-фінляндская вайна. «Дзіўная вайна». Германская акупацыя краін Еўропы. Далучэнне прыбалтыйскіх рэспублік да СССР. Падрыхтоўка Германіі да вайны з СССР.

СССР і БССР напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны: эканоміка, сельская гаспадарка, навука, культура, адукацыя, жыццёвы ўзровень людзей. Мерапрыемствы партыйных савецкіх і гаспадарчых органаў па ўмацаванні абароназдольнасці краіны. Ваенна-патрыятычная і абаронча-масавае работа. Узброеныя сілы СССР. Заходняя Асобая ваенная акруга.

Барацьба супраць фашысцкай агрэсіі (1941–1944 гады) (20 гадзін)

Пачатак Вялікай Айчыннай вайны. Мэты нацысцкай Германіі ў вайне супраць Савецкага Саюза. План «Барбароса». Суадносінны ўзброеных сіл Германіі і СССР. Напаўненне Германіі на СССР. Прыгранічныя баі. Дзейнасць савецкага кіраўніцтва па арганізацыі абароны краіны: мабілізацыя, народнае апалчэнне, эвакуацыя.

Крах «маланкавай вайны». Абарончыя баі ў Беларусі. Захоп Беларусі германскім вермахтам. Гераізм, мужнасць і трагедыя абаронцаў. Смаленская бітва. Баі на Ленінградскім накірунку і на Украіне. Маскоўская бітва: абарона Масквы, контрнаступленне савецкіх войск пад Масквой. Уступленне ў вайну Злучаных Штатаў Амерыкі і Японіі. Утварэнне антыгітлераўскай кааліцыі. Прычыны няўдач войск Чырвонай Арміі летам 1941 года.

Акупацыйны рэжым. Насаджэнне «новага парадку». Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел акупіраванай тэрыторыі СССР. Генеральная акруга Беларусь. Акупацыйны апарат кіравання (склад і структура): камісарыяты, управы, дапаможны апарат кіравання, паліцэйскія фарміраванні. Калабарацыянізм: Беларуская народная самапомач (БНС), Беларуская самаахова (БСА), Саюз беларускай моладзі (СБМ), Беларуская рада даверу (БРД), Беларуская Цэнтральная Рада (БЦР), Беларуская краёвая абарона (БКА).

Палітыка генацыду, рабавання і насілля. Палітыка генацыду: канцэнтрацыйныя лагеры, гета, турмы. Карныя аперацыі. Дэпартацыя насельніцтва на прымусовую працу ў Германію. «Остарбайтэры». Эканамічная палітыка германскіх акупацыйных уладаў. Прапагандысцкая, культурна-асветніцкая, нацыянальная і рэлігійная палітыка акупантаў.

Антыфашысцкае супраціўленне на акупіраваных тэрыторыях. Рух Супраціўлення ў краінах Еўропы. Партызанскі рух. Партызанскія атрады, брыгады і злучэнні. Стварэнне Цэнтральнага (ЦШПР) і Беларускага (БШПР) штабоў партызанскага руху. Колькасны склад партызан.

Падпольная барацьба. Партызнае, камсамольскае падполле, антыфашысцкія групы і арганізацыі ва ўмовах акупацыі, іх структура. Колькасны склад падпольшчыкаў Беларусі. Агітацыйна-прапагандысцкая дзейнасць партызан і падпольшчыкаў. Сабатаж насельніцтвам эканамічнай палітыкі захопнікаў.

Баявая, дыверсійная і агітацыйна-прапагандысцкая дзейнасць партызан і падпольшчыкаў. Дыверсіі на чыгунцы і шашэйных дарогах. «Рэйкавая вайна». Разгром варажых гарнізонаў. Партызанскія рэйды. Партызанская разведка. Барацьба супраць карных аперацый. Партызанскія зоны. Прапаганда і агітацыя сярод партызан і насельніцтва. Узаемадзеянне і ўзаемаадносіны партызан, падпольшчыкаў і насельніцтва. Дапамога савецкага тылу партызанам і падпольшчыкам.

Дзейнасць Арміі Краёвай, Арганізацыі украінскіх нацыяналістаў (АУН) і ўкраінскай паўстанцкай арміі (УПА). Узаемаадносіны і формы барацьбы.

Формы і метады барацьбы падпольшчыкаў. Дзейнасць падпольшчыкаў Мінска, Магілёва, Гомеля, Віцебска, Брэста, Гродна і іншых гарадоў Беларусі. Дыверсійная работа на чыгуначных вузлах Оршы, Асіповіч, Калінкавіч, Полацка і іншых чыгуначных вузлах. Супраціўленне ў канцэнтрацыйных лагерах і гета. Складанасці і цяжкасці падпольнай і дыверсійнай барацьбы. Гераізм і мужнасць партызан і падпольшчыкаў.

Карэнны пералом у Вялікай Айчыннай вайне. Ад Масквы да Сталінграда. Сталінградская і Курская бітвы. Ваенныя дзеянні Чырвонай Арміі па вызваленні заходніх рэгіёнаў СССР. Пачатак вызвалення Беларусі. Першы вызвалены раённы цэнтр – Камарын. Вызваленне Гомеля, Рэчыцы і іншых гарадоў. Першыя аднаўленчыя мерапрыемствы. Праблема адкрыцця Другога фронту. Тэгеранская канферэнцыя.

Вызваленне Беларусі ад германскіх захопнікаў. Беларуская наступальная аперацыя «Баграціён». Баявая дзейнасць партызан і падпольшчыкаў. «Рэйкавая вайна». Дзеянні франтоў. Акружэнне і разгром германскіх групавак пад Віцебскам, Бабруйскім, Мінскам і іншымі гарадамі. Узаемадзеянне партызан, падпольшчыкаў і насельніцтва з войскамі Чырвонай Арміі. Вызваленне Мінска. Партызанскі парад. Выгнанне германскіх захопнікаў з тэрыторыі Беларусі. Значэнне разгрому германскіх войск у Беларусі. Завяршэнне вызвалення тэрыторыі СССР.

Савецкі тыл у гады вайны. Перавод эканомікі на ваенныя рэйкі развіцця. Дзейнасць Дзяржаўнага Камітэта Абароны. Усходнія раёны СССР – асноўная ваенна-прамысловая база. Працоўны подзвіг савецкага народа. Дзейнасць беларускіх устаноў і арганізацый у тыле (Акадэмія навук БССР, вышэйшыя навучальныя ўстановы, дзіцячыя дамы і іншыя).

«Усё для фронту! Усё для перамогі!» Уражэнцы Беларусі – героі тылу. Палітычная агітацыя і прапаганда. Культурнае і духоўнае жыццё савецкага народа.

**Заканчэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў. Перамога!
(6 гадзін)**

Разгром нацысцкай Германіі і мілітарысцкай Японіі. Вызвалальны паход у Еўропу. Адкрыццё Другога фронту. Берлінская аперацыя. Сустрэча саюзнікаў на Эльбе. Капітуляцыя Германіі. Крымская і Патсдамская канферэнцыі. Нюрнбергскі працэс. Удзел воінаў-беларусаў на франтах Вялікай Айчыннай вайны. Беларусы ў складзе армій антыгітлераўскай кааліцыі і еўрапейскага руху Супраціўлення. Разгром Квантунскай арміі. Бамбардзіроўка Хірасімы і Нагасакі. Капітуляцыя Японіі. Заканчэнне Другой сусветнай вайны. Міжнароднае значэнне Перамогі над германскім агрэсарам і яго саюзнікамі.

Вынікі і ўрокі вайны. Асноўныя фактары Перамогі СССР і яго саюзнікаў. Уклад савецкіх палкаводцаў у разгром агрэсараў (Г.К. Жукаў, А.М. Васілеўскі, І.В. Сталін, К.К. Ракасоўскі, Р.Я. Маліноўскі і іншыя). Вынікі і маштабы вайны. Змяненні на геапалітычнай карце свету. Заснаванне Арганізацыі Аб'яднаных Нацый (далей – ААН). Беларусь – адна з краін-заснавальніц ААН. Уклад савецкага і беларускага народа ў разгром нацысцкай Германіі. Людскія і матэрыяльныя страты савецкага народа. Судовыя справы над ваеннымі злачынцамі. Ахвяры Беларусі.

Памяць пра вайну. Ушанаванне памяці загінуўшых у Беларусі. Мемарыяльныя комплексы: «Брэсцкая крэпасць-герой», «Хатынь», «Трасцянец», «Азарычы», «Курган Славы» і іншыя. Беларускі дзяржаўны музей Вялікай Айчыннай вайны, краязнаўчыя музеі. Гісторыка-дакументальная хроніка «Памяць». Ураджэнцы Беларусі – Героі Савецкага Саюза і поўныя кавалеры ордэна Славы.

Падагульненне вывучанага (1 гадзіна)

Рэзерв вучэбнага часу (1 гадзіна)